

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
Виходить щотижня.
в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
Редактор і адміністратор Ів. Навізовський.
Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE).

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
(Affiliated with the S. D. Party of Canada).
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
J. NAWIZOWSKY, EDITOR, - AND MANAGER.
Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:

"ROBOTCHYJ NAROD"

Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Провінційні конвенції. (Справа Окружних Комітетів).

Наші відділи хвилює справа з'їзду Федерації. Що з'їзд є конвенція, це всі признали, але більшість стоїть за тим, щоб його відложити до літа і відбутися разом зі з'їздом цілої Соц. Дем. Партії Канади. На це дають аргументи, що не треба робити подвійних розходів. Ми думаємо, що з тим треба нам всім згодитися. Хай буде з'їзд разом зі з'їздом цілої партії.

Але те мертве положення, в якому стоїть наша організація і пропаганда в Канаді з одного боку, а пекучі політичні справи з другого, — примушують нас хотіть чимсь замінити ту втрату, яку приносить відложена з'їзду.

Влітку, минулого року наша Федерація числила 24-дільних відділів; але заколот, що повстав був свого часу між членами партії а П. З., після його реєстрації, вибори нового П. З. і проволічене його упорядкування зробило те, що від червня місяця ані один організатор не був в руці і багато відділів позасипало, переставши кувувати стемплі, збиратись на мітинги і брати участь в політиці. Живими відділами лишилися тільки венкуверський, коменський, келгарський, вінніпегський, іст-селкірський, едмундський і монреальський. Решта хотіла лишиться вірною ідеї соціалізму, — то занедбала свої членські обов'язки.

Та сьвіт не спить. Буржуазія не знає помилювання. Вона день і ніч скубе, жере та роздирає робітника. Тому і се спане у відділах не могло довго тривати. Почався рух, рух широкий як широка Канада, рух до організації, знову підводять ся наші полки до борби з твердиною капіталізму. Тепер бачимо, що новий вибух соціалістичного руху в Канаді починається на велику скалку, і ми впевнені, що сею року не сотки а тисячі членів стане в ряди нашої партії і то з тих околиць, що дотепер не було і чулки про соціалізм. Між англійськими фермерами теж велике заврушення.

Нашим обов'язком, обов'язком партії а стояти на чолі того руху і спрямувати його найбільш простою дорогою до здобутків та перемог.

Для скріплення руху треба організаторів, для скріплення свідомості треба пропаганди (лекцій, книжок, летючок, відеозв'язку і т. н.)

Чи може нині наш Центральний Заряд вдержати хоч двох організаторів? Ні, бо відділи застали свої обов'язки і не кувують стемплів. Центральна каса порожня. І поки так буде тривати, рух наш не буде поступати ніколи сильно, а все буде тільки хмарити.

Направлене партійної роботи повинні тепер взяти на себе провінції з окрема. Манітоба може сполучитись з Саскечеваном як фермерські провінції, Альберта з Бритиш Колумбією як майнерські, а Схід згуртуватись довкола Монреалу. Сі три округи повинні організувати в себе три Окружні Комітети під загальною кермою Центрального Заряду Федерації.

Але щоб організувати ці Окружні Комітети треба, щоб ці провінції відбули свої провінційні або міжпровінційні конвенції.

До такої приміром конвенції, готувлять ся за покликком вінніпегського відділу, всі відділи Манітоби. І конвенція ся певно відбудеться в місяці люти.

Манітобських товаришів примушують слідувати з конвенцією наближаються провінційні вибори, в котрих манітобські товариші візьмуть сею року гарячу участь. Всі товариші покладають велику надію на сю конвенцію, бо вона має поставити на тривкий ґрунт справу організації і пропаганди.

Се саме повинні зробити і другі провінції. Чим скорше, там буде ліпше. Коли організують ся провінції, тоді і буде кому їхати на з'їзд так всепартійний, як і на-

шої Федерації.
Застановіть ся над сим товариші і беріть ся до діла.

Максим Горький.

Один із королів республіки.

(Пер. М. Попович).

Він обнаржує глушоту — се безсумнівний обов'язок свідомості своєї величі — подумав я, — може бути він, дійсно король...

— Мені потрібно, — продовжував він певним і твердим тоном, — щоби в краю був порядок. Правительство наймає за невелику платню різних філософів, котрі не менше восьми годин кожної неділі учать народ шанувати закони. Сели для сею не достаточо філософів — пускайте в діло війско. Ту важні із средства, а тільки результати. Споживник і робітник повинні шанувати закони. Ось і все! — закінчив він граючись пальцями.

— Ні, він не дурний, неже він король! — подумав я і спитав: — Ви вдолітели сучасним правительством?

Він відповів не зараз.
— Оно робить менше, чим може. Я горю: емігрантів треба покищо випускати до краю. Но в нас є політична свобода, якою они користують ся, за се треба заллатити. Нехай-же кождий із них привозить з собою хочаб 500 доларів. Чоловік в якого а 500 доларів, десять разів лучший від того, який має лише 50... Дурні люди, бродяги, жебраки, хорі і прочі нероби нігде не потрібні...

— Но знаєте, се припинити наплив емігрантів... — сказав я.

Старик потверджуючо кивнув головою.
— З часом я предложу зовсім замкнути для них двері до краю. А покищо, нехай кождий привезе трохи золота... Се корисно для краю. Потім, конечно побільшити речинець для одержання горожанських прав. А після сею, його прийде ся зовсім знести. Нехай ті, котрі желяють працювати для Американців — працюють, но зовсім не належить давати їм права американських горожан. Американців вже досить зроблено. Кождий із них сам спосібний постарати ся о се, щоби населеня краю збільшалось. Все те діло правительства. Його конечно перестроїти. Члени правительства повинні бути акціонерами в промислових підприємствах — тоді они скорше і легше зрозуміють інтереси краю. Тепер мені потрібно кувувати сенаторів, щоби вивести їх про конечність для мене... різних дрібниць. А тоді се буде злішнє...

Він вдихнув, дригнув ногою і додав:
— Житя видити правильно тільки з висоти гори золота.

Тепер, коли його політичні погляди були достаточо ясні, я спитав його:
— А як ви думаєте про релігію?

— О! — викликнув він, ударивши себе по коліні і енергічно ворухачи бровами. — Дуже добре думаю! Релігія — се необхідно народови. Я все щиро вірю. І навіть сам в неділі говорю проповіді в церкві... так, а як-же!

— А що ви говорите? — спитав я.
— Все, що може сказати в церкві справдішній християнин, все! — певно сказав він. — Я проповідую, розумію ся, в убогій парафії — убогі все потребують доброго слова і вітвіського научення... Я говорю їм...

Лице його на мінуту прийало дитячий вигляд, но, вслід по тім, він чільно стиснув губи і підняв очі в гору, де на стелі амури стидливо закривали наче тіло тової жінщини з рожевою скірною йоркширської свині. В глибині його безщвітних очей відбила ся нестрота красок на стелі і они заблестіли різнобарвними іскрами. Він почав тихо:
— Братя і сестри во Христа! Не піддавайтесь покусам хитрого Диявола зависти, гоніть проч від себе всю земське. Житя на землі коротке: чоловік тільки до сорока літ добрий робітник, після сорока його вже не приймають на фабрики. Житя — не тревале. Ви працюєте — неправильний рух руки — і машина дробить вам кости, совітний удар — і готово! На вас всюди чагають слабости, всюди нещастя! Убогий чоловік подібний до сльпого на даху високого дому — куди би він не пішов, він впаде і розіб'є ся, як говорять апостол Яков, брат апостола Юди. Братя! Ви не повинні дорожити земським житом, оно — твір Диявола, звідника душ. Царство ваше, о милі діти Христа, не від міра сею, як і царство Отця вашого, — оно на небесах. І если ви терпеливо, без скарг, без ропоту, тихо скінчите вашу земну путь, Він прийме вас во вселенних раю і нагородить вас за трудн на землі — вічним блаженством. Се житя — тільки чистилище для ваших душ і чим більше ви терпите ту, — тим більше блаженство жде вас там, — як сказав сам апостол Юда.

Він показав рукою в стелю, подумав і продовжував, холодно і твердо:
— Так, дорогі братя і сестри! Все те житя пусте і безвартичне, если ми його не приносимо в жертву любові ближньому, хто-б він не був. Не віддавайте серця у власть бісам зависти! Чому ви можете завидувати? Зем-

ські блага — се обман, забавка Диявола. Ми всі помрем — богаті і бідаки, царі і углекони, банкіри і замітачі улиць. В прохолодних садах раю, бути може, углекони стануть царями, а цар буде змітати міткою зі стежок саду опавше листя і папірнички з конфет, якими ви будете жити ся кожного дня. Братя! Чого можна бажати на землі, в сім темнім лісі гріха, де душа блудить, як дитя? Прямуйте в рай дорогою любові і самовідреченя, терпіть мовчки все, що випаде вам на долю. Любіть всіх, навіть понижачих вас...

Він знова закрав очі і колинувшись в кріслі продовжував:
— Не слухайте людей, яви будять в серцях ваших грішне чувство зависти, вказуючи вам на убожество одних і богатство других. Сі люди — післанці Диявола. Господь забороняє завидувати ближньому. І богатирі бідні, они бідні і збраники Вождя! — сказав Юда брат Господен, первосвященник храму. Не слухайте проповіді рівности і других вимислів Диявола. Що значить рівність ту, на землі? Старайтесь тільки зрівняти ся друг з другом в чистоті душі перед лицем Бога вашого. Нестій терпеливо хресть ваш а покора облежить вам сей тягар. З вами Бог, діти мої, і більше вам нічого не треба.

Старик замовк, роззявивши рот і блестячи золотом зубів, з торжеством глянув на мене.

— Ви знаменито послугуетесь релігією! — замітив я.

— О, так! Я знаю ціну аї — сказав він. — Повторяю Вам — релігія конечно для бідних. Мені она подобає ся. На землі все належить до Диявола, говорить она, О, чоловіче, если хочеш спасти душу, не божай і нічого не бери ту на землі. Ти налюбуеш ся житям після смерті — на небі все для тебе. Коли люди вірять в се — з ними легко мати діло. Так. Релігія — масло, чим більше ми будемо смазувати всю машину житя, тим менше буде тертя аї частий, тим легча задача машиніста...

Так, він король, рішив я і з поважанєм спитав я сею невданого потомка свинопаса:
— А ви вважаєте себе християнином?

— О, так, розуміють ся! — викликнув він з повним переконанєм. — Но, — він підняв руку до гори і значучо сказав, — я рівночасно Американець і як такий я строгий мораліст...

Його лице прибрало драматичний вигляд: він відтопив губи і підтягнув уши до носа.
— Що ви хочете сказати? ... — понизивши голос спитав я.

— Нехай се лишити ся межі нами! — тихо застеріг ся він. — Для Американця неможливо признати Христа.

— Неможливо? — шепотом спитав я після паузи.
— Розумію ся, що ні! — потвердив він також шепотом.

— А то чому? — спитав я, помовчавши.
— Він — незаконнороджений! — Старик підморгнув мені оком і оглянув ся довкруги. — Ви розумієте? Незаконнороджений в Америці не може бути не тільки Богом, но навіть урядником. Його нігде не приймають в приличнім товаристві. За нього не вийде замуж ні одна дівчина. О, ми дуже строгі! А если-би ми признали Христа — нам прийшло-б ся всіх незаконнороджених признавати порядними людьми... навіть если се діти Негра і білої. Подумайте, як се страшно? Га?

Здасть ся се було, дійсно, страшно — очі старика позеленіли і стали круглі, як і сови. Він з трудом підтягнув нижню губу до гори і немов-би приклеїв до зубів. Правдоподібно він думав, що сей гримас зробити його лице імпозантним і строгим.

— А Негра ви ніяк не можете признати за чоловіка? — запитав я, подавлений моралю демократичної країни.

— От найвний чоловік! — викликнув зі співчутєм... — Та знай они-ж чорні! І від них пахне. Ми лінчум Негра, як лише довідаємо ся, що він жив з білою, як з жінкою. Сейчас його на шнур за шийку і на дерево... без проволок! Ми дуже строгі, если діло дотичить моралі...

Він будив в мені тепер то поважаня, з яким поневолі відносив ся до несъвіжого трупа. Но я ваяв ся за діло і повинен сповнити його до кінця. Я дальше ставив питання бажуючи приспішити процес вивідування правди, свободи, розуму і всего сьвітлого в що я вірю.

— Як ви відносьтесь до соціалістів?

— Они то й а слуги Диявола! — бисто відізав ся він, ударивши себе кулаком по коліні.

(Дальше буде).

Поступ техніки а пролетаріят.

Вчені - доказують, що елементарні матеріали і основною новою технікою будованя їх при помочи силки а сила природи і матеріал; чоловіка ставлять воля на посліднім місці. Вони ні говорять, що опанованя цих доказів робітник не посила природи, здобує чинивненя забувати на се, що

кожда ново-опатентована машина псабляє праці сьчі робітників. Новою технікою і розвій машини роблять великий переворот серед робітництва, і внасе, що чоловік а заступаний чимраз більше макою, повинно направити загал людства на думку аробити з тими масами рода, котрих машини позбавили і дальше будучасу новожитна техніка і розвій машинерії обпроклятам мільонів робітків а благословенством ачастам лише ля жмені італістів. Вони а протам від одних робіттому, що шаленні їх містерна будова вимага більшого напруженя від обслуговачих їх робіків, а для других тому через вирваня з рук їх ці, вадерто їм і хліб а а діла їх родина пона в недостатки та роз Для лекшого заізнаваня зі змінами, котрі безнево стирчинно поступки, наведу кілька пр через професора Камм В 132 зопиті своєї пише він що слідує: киненя відповідної землі, потреба було 7 бітників, а при ужити шини, потрібні 8 машиніст і 8 людей. І ся виконана руками вала 0.75 (платні) за чий метер, а викона шною, коштує тільки а чого на платню робі припадає 0.15, на чо що робить машинюк на електрику 0.01 а в те машини 0.07. З бачимо, що 64 людей ють вже зайняті, а звменьшились о дві. Так само зменьшилась шта при транспорт тоді, від коли ввели те парові вінди і електрени.

Давнійший спосіб вимагав 60 людей, а жито машини нині, тільки чотирох так кваліфікованих робіт. Ту саму роботу, кот кінчувало 60 робіт протягу 26 годин,

До відділів Ф

Екс. Ком. Ф. У. С. відав ся, з 3 ч., також з перепишк іпів, що в відділах непорозуміння; відмість того, щоб а стемплі, чартери і ці в Екс. Ком. Ф. в Монреалі, — велють в Дом. Ком.

На днях заснований відділ в South пе і чартер і стемплі чомусь брати К. в Берлін; тому нашої Федерації а му відділ в Савт П вислав гроші на стемплі до Д. Е.

Ми скажемо наші відділи б поступати, то ді Екс. Ком. Ф. У

З причини вип же зайшов в віннім відділі, і щоб подібним випадку, Е. К. Ф. повіщає, що від